

PARAULES DE VIDA

Laudato si' (III)

En l'encíclica *Laudato si'*, el papa Francesc vol entrar en diàleg amb el món i aportar la llum de la fe per afrontar junts una qüestió de la qual pot dependre el futur del nostre planeta. L'aportació de l'Església en els temes relacionats amb la doctrina social no té un caràcter tècnic o polític, sinó que és una reflexió ètica nascuda de la fe i inspirada en ella, perquè «les conviccions de la fe ofereixen als cristians grans motivacions per a la cura de la natura i dels germans i germanes més fràgils» (núm. 64).

En la base de la mirada cristiana sobre la natura està la doctrina de la creació. No estem davant d'una hipòtesi superada per la ciència actual sobre com va ser l'origen de l'univers, sinó davant d'un missatge religiós. Per això, el papa Francesc ha triat un significatiu títol per al capítol segon de l'encíclica: «*L'Evangeli de la Creació*». Efectivament, la doctrina cristiana de la creació és, en primer lloc, un «evangeli», una bona notícia, perquè ens parla de la bondat i de l'amor de Déu. Els relats bíblics ens diuen que «Déu veié que tot el que havia fet era

molt bo» (*Gn 1,31*). D'una manera especial la creació de l'home, a imatge i semblança de Déu, és un acte d'amor: abans de venir a l'existència, cadascú de nosaltres, hem estat pensats i estimats per Déu.

En la doctrina cristiana de la creació es parla del Déu creador, de l'home creat per Ell a imatge i semblança seua, i de la terra, que és la casa de la humanitat. L'ésser humà es realitza com a tal si manté una relació harmònica amb Déu i amb les criatures. Però aquesta harmonia ha estat destruïda pel pecat: quan l'home, prenent ocupació del lloc de Déu, es nega a obeir-lo, estableix tam-

bé una relació desordenada amb la naturalesa. Sentint-se amo de la creació, se serveix d'ella d'una manera egoista, l'explota prescindint de qualsevol consideració ètica i acaba destruint-la. La conseqüència d'aquest procés és que la mateixa vida de l'home sobre la terra acaba degradant-se.

L'«Evangeli de la creació» ens ha de dur a «una relació de reciprocitat responsable entre l'ésser humà i la naturalesa» (núm. 67). Ens ensenya també el valor peculiar de l'ésser humà. Des d'un punt de vista cristià és inadmissible la ideologia d'aquells que fan grans esforços per protegir

les espècies d'animals i no respecten la vida de la humanitat com un valor absolut, o la dels qui lluiten «contra el tràfic d'animals... però resten completament indiferents davant el tràfic de persones» (núm. 91).

L'home no és amo de les criatures. Elles són del Senyor (núm. 89). La seua missió és conrear la creació i cuidar-la perquè les generacions presents i futures puguen viure dignament en ella. La doctrina de la creació imposa a l'ésser humà un límit ètic en el seu esforç per dominar el món. Quan aquest límit no es respecta per l'egoisme que hi ha al cor de l'home, es trenca també la relació de fraternitat que ha d'existir entre els membres de la humanitat, i es dificulta la realització del projecte d'amor que Déu ha pensat per a tota la creació: portar-la a una plenitud en Crist. Aquest és el sentit que els cristians hem de donar al nostre compromís per cuidar el món i per assolir una societat més justa.

Amb la meua benedicció i afecte,

† **Enrique Benavent Vidal**
Bisbe de Tortosa

APUNTS PER A L'ANÀLISI

Temps, també, per a Déu

Estem començant el curs. És moment d'estructurar les activitats familiars: les sessions al gimnàs, l'anada setmanal a la gran superfície per comprar els queviures —o quin dia fer-ho per internet—, el voluntariat a la Càritas parroquial, les activitats extraescolars dels fills, la sessió de catequesi de primera comunió de la petita... i el temps per a la pregària personal i per a la familiar.

Poc o molt, cadascú sap el que pot i ha d'esmerçar-hi: hem de destinar un temps al nostre diàleg amb Déu, a la nostra conversa senzilla amb Aquell que des de sempre ens estima, ens acompanya i vetlla per nos-

altres. Hem de donar-li gràcies per la vida, per tot el que posa al nostre abast i que ens ajuda a viure, per les persones que ens acompanyen en el nostre caminar per la vida, pels dons que ens ha donat, pel bé que fa en nosaltres i a través nostre, per...

Principi de curs, temps de planificació, també de la vida de fe. Els adults hem de preveure el desenvolupament de la nostra vida espiritual —el què, el com i el quan— i hem de preveure com ajudarem els més joves perquè s'iniciïn en aquesta dimensió, perquè la treballin i la facin créixer, perquè coneguin Jesús, l'estimin i el segueixin.

Hi ha pares que resen amb els fills el pare nostre abans de passar la porta amb les motxilles a l'espatlla cada matí; altres dins el cotxe mentre van cap a l'escola, d'altres fan el senyal de la creu tot començant el dia en el nom del Pare, del Fill i de l'Esperit Sant, mentre baixen amb l'ascensor... Hi ha molts moments que afavoreixen una joiosa pregària familiar: la benedicció de la taula sempre, però sobretot quan tots hi som al voltant; una senzilla pregària el diumenge al vespre o un altre dia avinent de la setmana que els fills, quan es van fent grans, preparen per torns; la pregària d'abans d'anar a dormir i la dels més petits acompanyats del

pare o la mare o de tots dos; la pregària ocasional quan anem d'excursió i arribem al cim o quan trobem una ermita o un bell paisatge... I, també, en quina celebració de l'eucaristia participarem el cap de setmana.

«Sigueu fervents d'esperit, serviu al Senyor! Que l'esperança us ompli d'alegria. Sigueu pacients en la tribulació, constants en l'oració» (*Rm 12,11-12*). Les possibilitats són moltes. Convé no deixar-ho per un altre moment. El temps passa, els infants i adolescents es fan grans i el temps passat no es pot recuperar. Els pares semblen...

Enric Puig Jofra, SJ

PALABRAS DE VIDA

Laudato si' (III)

En la encíclica *Laudato si'*, el papa Francisco quiere entrar en diálogo con el mundo y aportar la luz de la fe para afrontar juntos una cuestión de la que puede depender el futuro de nuestro planeta. La aportación de la Iglesia en los temas relacionados con la doctrina social no tiene un carácter técnico o político, sino que es una reflexión ética nacida de la fe e inspirada en ella, porque «las convicciones de la fe ofrecen a los cristianos grandes motivaciones para el cuidado de la naturaleza y de los hermanos y hermanas más frágiles» (n.º 64).

En la base de la mirada cristiana sobre la naturaleza está la doctrina de la creación. No estamos ante una hipótesis superada por la ciencia actual sobre cómo fue el origen del universo, sino ante un mensaje religioso. Por ello, el papa Francisco ha elegido un significativo título para el capítulo segundo de la encíclica: «*El Evangelio de la Creación*». Efectivamente, la doctrina cristiana de la creación es, ante todo, un «evangelio», una buena noticia, porque nos habla de la bondad y del amor de Dios. Los relatos bíblicos nos dicen que «Dios vio todo lo que había hecho y era muy bueno» (Gn 1,31). De un modo especial la creación del hombre, a imagen y semejanza de Dios, es un acto de amor: antes de venir a la existencia, cada uno de nosotros, hemos sido pensados y amados por Dios.

En la doctrina cristiana de la creación se habla del Dios creador, del hombre creado por Él a su imagen y semejanza, y de la tierra, que es la casa de la humanidad. El ser humano se realiza como tal si mantiene una relación armónica con Dios y con las criaturas. Pero esta armonía ha sido destruida por el pecado: cuando el hombre, pretendiendo ocupar el lugar de Dios, se niega a obedecerle, establece también una relación desordenada con la naturaleza. Sintiendo dueño de la creación, se sirve de ella de un modo egoísta, la explota prescindiendo de cualquier consideración ética y acaba destruyéndola. La consecuencia de este proceso es que la misma vida del hombre sobre la tierra acaba degradándose.

El «Evangelio de la creación» nos debe llevar a «una relación de reciprocidad responsable entre el hombre y la naturaleza» (n.º 67). Nos enseña también el valor peculiar del ser humano. Desde un punto de vista cristiano es inadmisibles la ideología de aquellos que hacen grandes esfuerzos por proteger las especies de animales y no respetan la vida humana como un valor absoluto, o la de quienes luchan «contra el tráfico de animales... pero permanecen completamente indiferentes ante la trata de personas» (n.º 91).

El hombre no es dueño de las criaturas. Ellas son del Señor (n.º 89). Su misión es cultivar la creación y cuidarla para que las generaciones presentes y futuras puedan vivir dignamente en ella. La doctrina de la creación impone al ser humano un límite ético en su esfuerzo por dominar el mundo. Cuando este límite no se respeta por el egoísmo que anida en el corazón del hombre, se rompe también la relación de fraternidad que debe existir entre los miembros de la humanidad, y se dificulta la realización del proyecto de amor que Dios ha pensado para toda la creación: llevarle a una plenitud en Cristo. Este es el sentido que los cristianos hemos de dar a nuestro compromiso por cuidar el mundo y por conseguir una sociedad más justa.

Con mi bendición y afecto,

† Enrique Benavent Vidal
Obispo de Tortosa

Nomenaments i cessaments eclesials (juliol 2015)

El Sr. Bisbe, Mons. Enrique Benavent Vidal,
avui 27 de juliol de 2015,

ha signat els següents nomenaments i cessaments

Nomenaments

1. **Rev. David Arasa Burjalés**, prevere. Rector de la parròquia Sant Bartomeu, apòstol, de Prat de Comte.
2. **Rev. Julià Escudé Casadó**, prevere. Rector de les parròquies Sant Miquel, arcàngel, de Batea; Sant Joan Baptista, d'Horta de Sant Joan.
3. **Rev. Eduard Falcó Masdeu**, prevere. Rector de les parròquies Sant Ramon i Sant Josep, de l'Aldea.
4. **Rev. Alexis Keith Cañadas**, prevere. Rector de les parròquies Sant Jaume, apòstol, de Sant Jaume d'Enveja; Sant Llorenç, d'els Muntells.
5. **Rev. Jordi Salvadó Estivill**, prevere. Rector de les parròquies Sant Pere, apòstol, de l'Hospitalet de l'Infant; la Nativitat de Maria, de Pratedip;

Sant Jaume, apòstol, de Masriudoms.

6. **Rev. Emilio Vives Vives**, prevere. Rector de les parròquies l'Assumpció de Maria, de Marçà; la Nativitat de Maria, de Capçanes; Sant Llorenç, de Colldejou; Sant Lluís, bisbe, d'els Guiamets.

3. **Rev. Alexis Keith Cañadas**, prevere. Cessa com a rector de les parròquies l'Assumpció de Maria, de Marçà; la Nativitat de Maria, de Capçanes; Sant Llorenç, de Colldejou; Sant Lluís, bisbe, d'els Guiamets.

4. **Rev. Jordi Salvadó Estivill**, prevere. Cessa com a rector de les parròquies Sant Jaume, apòstol, de Sant Jaume d'Enveja; Sant Llorenç, d'els Muntells.

5. **Rev. Emilio Vives Vives**, prevere. Cessa com a rector de les parròquies Sant Miquel, arcàngel, de Batea; Sant Joan Baptista, d'Horta de Sant Joan; Sant Bartomeu, apòstol, de Prat de Comte.

Tortosa, 27 de juliol de 2015

Francisco García Monforte
Canceller-Secretari general

Cessaments

1. **Rev. Víctor Manuel Cardona Eixarch**, prevere. Cessa com a rector de les parròquies Sant Ramon i Sant Josep, de l'Aldea.
2. **Rev. Julià Escudé Casadó**, prevere. Cessa com a rector de les parròquies Sant Pere, apòstol, de l'Hospitalet de l'Infant; la Nativitat de Maria, de Pratedip; Sant Jaume, apòstol, de Masriudoms.

LA VEU DEL PAPA FRANCESC

CATEQUESI SOBRE LA FAMÍLIA

Pare (I)

A vui ens deixem guiar per la paraula pare, una paraula més que cap altra amb valor especial per a nosaltres, els cristians, perquè és el nom amb què Jesús ens va ensenyar a anomenar Déu: pare. El significat d'aquest nom va rebre una nova profunditat precisament a partir de la manera com Jesús l'utilitzava per a adreçar-se a Déu i manifestar la seva relació especial amb ell. El misteri beneït de la intimitat de Déu, Pare, Fill i Esperit, revelat per Jesús, és el cor de la nostra fe cristiana. Pare és una paraula coneguda per tots, una paraula universal. El problema dels nostres dies no sembla ser ja tant la presència manefla dels pares, sinó més aviat la seva absència, el fet de no estar presents.

Ara, vull dir a totes les comunitats cristianes que hem d'estar més atents: l'absència de la figura paterna en la vida dels petits i dels joves produeix llacunes i ferides que poden ser fins i tot molt greus.

El sentiment d'orfenesa que viuen avui molts joves és més profund que no ens pensem. A

vegades sembla que els pares no sàpiguen gairebé quin és el lloc que ocupen en la família i com educar els fills.

Dimecres vinent continuaré posant en relleu la bellesa de la paternitat.

(Dimecres, 28 de gener de 2015.)

Profesión solemne de sor M.ª Victorinah de San Agustín

En la pasada solemnidad de la Asunción de la Virgen, nuestro monasterio se vistió aún con más solemnidad, las luces daban más claridad y los rostros congregados en la fiesta, más numerosos de lo habitual, tenían una expectación y al final de la celebración un brillo que delataban que se había vivido algo especial. Así era, sor Victorinah de San Agustín, natural de Kenia, tras 6 años de camino aprendiendo qué supone ser agustina, ser contemplativa y eso encarnarlo en la comunidad concreta que vivimos en Sant Mateu, dio su sí definitivo a la llamada que desde tiempo el Señor le hacía sentir en su corazón. Feliz en su entrega, supo transmitir a todos los presentes el regalo que es recibir la llamada del Señor y poder al fin mostrar una alianza, que habla de otra Alianza más honda y eterna.

Presidió la celebración nuestro Sr. Obispo, D. Enrique Benavent, al que

acompañaban dos agustinos, un buen grupo de sacerdotes de nuestra diócesis y de la de Castellón y dos diáconos.

La acompañaron sus padrinos, venidos desde Valencia para la ocasión y un número de fieles de Sant Mateu y conocidos de la comunidad a los que el cariño por la neoprofesa y por la comunidad hacía sentirse miembros de una familia.

Damos gracias a Dios por tantas gracias derramadas a lo largo de todo este camino de formación y pedimos nuevas gracias porque esto no es más que el fin de una etapa y el inicio del camino maduro, del seguimiento de Jesús en su vida oculta, en su oración callada, en su entrega crucificada en plena vida.

¡JESÚS sea siempre BENDITO por la vida de sor Victorinah y la de toda la comunidad!

Maite Marzá Gellida

ACTUALITAT

Nova imatge de la façana de la Catedral després de l'inici de les obres d'enderroc de les cases que hi havia al davant

Roda de premsa per l'informe anual de Càritas

Dijous 4 de juny, dia del Corpus, mitja dotzena de MCS acudien al Palau Episcopal per seguir la roda de premsa que s'havia convocat per presentar l'informe anual de Càritas Diocesana en el marc de la jornada del Corpus, que se celebra el diumenge següent, dia de la Caritat fraterna.

El Sr. Bisbe, Mn. Carlos París —delegat episcopal de Càritas—, i el Sr. Agustí Adell —secretari general de Càritas diocesana— van presentar el sentit i la identitat de Càritas, la missió que desenvolupa i els resultats concrets de la labor anual, tant a nivell diocesà com de les parròquies.

AGENDA

► **Dies 21 i 22**, Formació Permanent, a les Teresianes.

► **Divendres 25**, Roquetes, a les 20 h, Confirmacions.

LECTURES DE LA MISSA DIÀRIA I SANTORAL

21. ■ Dilluns (lit. hores: 1a setm.) [Ef 4,1-7.11-13 / Sl 18 / Mt 9,9-13]. Sant Mateu, apòstol i evangelista, de Cafarnaüm, fill d'Alfeu i excobrador d'impostos, venerat a Salerno, patró dels banquers. Dedicació a la Catedral de Girona (1038) a Santa Maria; santa Ifigènia, vg.; santa Celina, vg.

22. ■ Dimarts [Esd 6,7-8.12b.14-20 / Sl 121 / Lc 8,19-21]. Sant Maurici (o Mori), venerat a Suïssa, i altres companys, mrs.; santa Digna, vg. i mr.; sant Fèlix IV, papa (526-530).

23. □ Dimecres [Esd 9,5-9 / Sl Tb 13,2.4.6-8 / Lc 9,1-6]. St. Pius de

Pietrelcina (pare Pio), prev. caputxí; santa Tecla, vg. i mr., associada a Sant Pau, venerada a Selèucia i patrona de Tarragona; sant Andreu, mr.

24. ■ Dijous (□ a Barcelona, St. Feliu i Terrassa) [Ag 1,1-8 / Sl 149 / Lc 9,7-9] Mare de Déu de la Mercè (s. XIII), patrona de Barcelona (ciutat i arxidiòcesi, 1868, i província eclesiàstica de Barcelona; festa de precepte a Barcelona ciutat); sant Gerard o Grau, bisbe.

25. ■ Divendres [Ag 2,1b-10 / Sl 42 / Lc 9,18-22]. Sant Dalmau Moner (1291-1341), rel. dominicà, de Santa Coloma de Farners (Selva);

Mare de Déu de la Misericòrdia (Reus).

26. ■ Dissabte [Za 2,1-5.10-11a / Sl: Jr 31,10.11-12ab.13. / Lc 9,43b-45]. Sants Cosme i Damià (anomenats els sants metges), germans bessons mrs. de Síria, patrons dels metges i els farmacèutics; sant Nil, abat.

27. ■ Diumenge vinent, XXVI durant l'any (lit. hores: 2a setm.) [Nm 11,25-29 / Sl 18 / Jm 5,1-6 / Mc 9,38-43.45.47-48]. Sant Vicenç de Paül (1581-1660), prev. a París, fund. Paüls (CM, 1625) i cofund. Filles de la Caritat (FC, paülses, 1633).

Diumenge XXV de durant l'any

COMENTARI

Fills de Déu, servidors de tothom

▶ Lectura del llibre de la Saviesa

(Sv 2,12.17-20)

Els malvats deien: «Posem un parany al just; ens fa nosa i és contrari a tot el que fem; ens retreu que no complim la Llei i que no som fidels a l'educació rebuda. A veure si és veritat això que diu, provem com serà la seva fi. Si realment el just és fill de Déu, Déu el defensarà i el salvarà dels qui el persegueixen. Posem-lo a prova: ultratgem-lo i torturem-lo, a veure si es manté serè; comprovem si sap suportar el mal; condemnem-lo a una mort vergonyosa. Segons diu ell, Déu ja el protegirà.»

▶ Salm responsorial (53)

R. *El Senyor fa costat als meus defensors.*

Déu poderós, feu-me justícia, / salveu-me, pel vostre nom. / Escolteu la meva súplica, / escolteu les meves paraules.

Mireu com s'aixequen contra mi, / amb quina vil·lència em volen la mort. / No pensen en Déu. R.

Però és Déu qui m'ajuda, / i fa costat als meus defensors. / De tot cor oferiré sacrificis, / us lloaré, Senyor, perquè sou bo. R.

▶ Lectura de la carta de sant Jaume

(Jm 3,16-4,3)

Estimats, on hi ha gelosies i rivalitats hi ha pertorbació i maldats de tota mena. Però la saviesa que ve de dalt abans que tot és pura; és també pacífica, moderada i dòcil, compassiva i plena de bons fruits, imparcial i sincera. El fruit de la justícia neix de la llavor que els homes pacificadors han sembrat en esperit de pau. D'on vénen entre vosaltres les lluites i les baralles? No vénen dels desigs de plaer que es conjuren en el vostre cos? Desitgeu coses que no teniu, i per això mateu. Envegeu coses que no podeu aconseguir, i per això lluiteu i us baralleu. Però vosaltres, no teniu perquè no demaneu. O bé demaneu i no rebeu, perquè demaneu malament, amb la intenció de malgastar-ho tot en els plaers.

▶ Lectura de l'evangeli segons sant Marc

(Mc 9,30-37)

En aquell temps, Jesús i els deixebles passaven per Galilea, però Jesús no volia que ho sapigués ningú.

Instruïa els seus deixebles dient-los: «El Fill de l'home serà entregat en mans dels homes, el mataran i, un cop mort, ressuscitarà al cap de tres dies». Ells no entenien què volia dir, però no gosaven fer-li preguntes. Arribaren a Cafar-Naüm. Un cop a casa, els preguntà: «Què discutíeu pel camí?». Però ells callaven, perquè pel camí havien discutit quin d'ells seria el més important. Aleshores s'assegué, cridà els dotze i els digué: «Si algú vol ser el primer, ha de ser el darrer i el servidor de tots». Després féu venir un noi, el posà al mig, el prengué als braços i els digué: «Qui acull un d'aquests nois perquè porta el meu nom, m'acull a mi, i qui m'acull a mi, no m'acull a mi, sinó el qui m'ha enviat.»

▶ Lectura del libro de la Sabiduría

(Sab 2,12.17-20)

Se dijeron los impíos: «Acechemos al justo, que nos resulta incómodo: se opone a nuestras acciones, nos echa en cara nuestros pecados, nos reprende nuestra educación errada; veamos si sus palabras son verdaderas, comprobando el desenlace de su vida. Si es el justo hijo de Dios, lo auxiliará y lo librará del poder de sus enemigos; lo someteremos a la prueba de la afrenta y la tortura, para comprobar su moderación y apreciar su paciencia; lo condenaremos a muerte ignominiosa, pues dice que hay quien se ocupa de él.»

▶ Salmo responsorial (53)

R. *El Señor sostiene mi vida.*

Oh Dios, sálvame por tu nombre, / sal por mí con tu poder. / Oh Dios, escucha mi súplica, / atiende mis palabras. R.

Porque unos insolentes se alzan contra mí, / y hombres violentos me persiguen a muerte, / sin tener presente a Dios. R.

Pero Dios es mi auxilio, el Señor sostiene mi vida. / Te ofreceré un sacrificio voluntario, / dando gracias a tu nombre, que es bueno. R.

▶ Lectura de la carta del apóstol Santiago

(Stg 3,16-4,3)

Queridos hermanos:

Donde hay envidias y rivalidades, hay desorden y toda clase de males. La sabiduría que viene de arriba ante todo es pura y, además, es amante de la paz, comprensiva, dócil, llena de misericordia y buenas obras, constante y sincera. Los que procuran la paz están sembrando la paz, y su fruto es la justicia. ¿De dónde proceden las guerras y las contiendas entre vosotros? ¿No es de vuestras pasiones, que luchan en vuestros miembros? Codiciáis y no tenéis; mataís, ardéis en envidia y no alcanzáis nada; os combatís y os hacéis la guerra. No tenéis, porque no pedís. Pedís y no recibís, porque pedís mal, para dar satisfacción a vuestras pasiones.

▶ Lectura del santo evangelio según san Marcos (Mc 9,30-37)

En aquel tiempo, Jesús y sus discípulos se marcharon de la montaña y atravesaron Galilea; no quería que nadie se enterase, porque iba instruyendo a sus discípulos. Les decía: «El Hijo del hombre va a ser entregado en manos de los hombres, y lo matarán; y, después de muerto, a los tres días resucitará». Pero no entendían aquello, y les daba miedo preguntarle. Llegaron a Cafarnaúm, y, una vez en casa, les preguntó: «¿De qué discutíais por el camino?». Ellos no contestaron, pues por el camino habían discutido quién era el más importante. Jesús se sentó, llamó a los Doce y les dijo: «Quien quiera ser el primero, que sea el último de todos y el servidor de todos». Y, acercando a un niño, lo puso en medio de ellos, lo abrazó y les dijo: «El que acoge a un niño como éste en mi nombre me acoge a mí; y el que me acoge a mí no me acoge a mí, sino al que me ha enviado.»

Costa ser fidel a Déu! Sovint els partidaris del Maligne busquen *posar un parany al just que ens fa nosa i és contrari a tot el que fem*. Amb el parany el malvat vol fer caure el just. El drama s'accentua quan el just veu que Déu no ho impedeix: és que Déu també vol fer caure el just? De cap manera!

El que Déu vol és comprovar l'autenticitat de les promeses d'amor que li fa el seu Poble: «*T'ha posat a prova per conèixer les inclinacions del teu cor i veure si observaries o no els seus mandaments*» (Dt 8,2).

Les dificultats ens vénen totes de fora? No! Sovint vénen de dins nostre: *D'on vénen les lluites i baralles? No vénen dels desigs de plaer en el vostre cos? La solució és la saviesa que ve de dalt: pacífica, compassiva i plena de bons fruits*. Certament l'autèntica saviesa ve de dalt perquè és fruit de l'Esperit de Déu; però, arrelant en el nostre cor, dóna *bons fruits* de justícia i de pau. Perquè en definitiva *pels seus fruits els coneixereu* (Mt 12,3).

Jesús ensenya solemnement: *Si algú vol ser el primer*—i destacar en el seu seguiment— *ha de posar-se el darrer fent-se el servidor de tots*. Com? El model a imitar és el «noi» de l'Evangeli a qui Jesús *posa al mig* en contrast amb els deixebles que *havien discutit quin seria el més important*, quan Jesús els acabava de dir per segona vegada que el seu camí era de Creu.

Aquest noi, a qui Jesús excepcionalment *abraça* amb signe d'estima, marca i simbolitza la doble actitud bàsica de l'autèntic deixeble de Jesús: fill de Déu i servidor de tothom. Qui *acull* i fa seu aquest estil de vida s'està identificant amb el Fill de Déu fet home i està acollint el Pare. És el resum de l'Evangeli: fills agraïts i obedients vers Déu; servidors vers tothom.